

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Daleč za Turškim v Perziji so razkačeni ljudje Juda oderuha živega sožgali. A sedaj so liberalni listi strašansko krič zagnali, zlasti dunajski, naj vse vlade evropske zato Perzijo kaznijo. No, za uboge slavjanske Kristijane pa še besedice ne zinejo, marveč komaj čakajo, da njih kruti Turki iz nova potlačijo. Zelo prav njim je, da Turki neusmiljeno umarjajo, požigajo, plenijo in reve na kole natikajo. To je strašanska muka. Nesrečnežu prerežejo na hrbtu kožo in meso in mu utaknejo z veliko silo pod kožo ostro ošpičen kol ter ga potem vzdignejo in na tla zasadijo tako, da ubogi mučenec na svojem lastnem mesu in na plečah obešen visi, dokler v strahoviti sili ne izdahne. Tako delajo Turki s krščanskimi Slavjani! In takim krutnežem pomagajo evropske velevlade? Celo naš minister Andrassy je dovolil, da so Turki čez našo mejo izbarkali zopet 1240 mož. Rus, Prus, Francoz, Anglež, Lah in Avstrija so celo posebne poslanca poslali, upornikov nagovarjati, naj položijo orožje in se podvržejo Turku. Ali uporniki so rekli, da rajši umrjejo. Srbska novina: „Istok“ v Belemgradu pa upornikom v svoji jezi svetuje, naj poslanca vsakemu 25 batin naštejejo, da bodo čutili, kakoršno da je turško gospodarstvo, katero jim priporočajo. Sicer pa poslanci do sedaj niso opravili ničesar. Vojska med Turki in vstaši traja naprej in zadnji čas nekoliko nesrečno za Kristijane.

Na večih krajih v Hercegovini jih je mnogo padlo. Turki jih iščejo od črnogorske in dalmatinske meje proč potisniti. Do sedaj se jim to ni posrežilo in menda tudi ne bo, če je res, da je Pop Žarko iz Srbije prodril čez visoke planine v Hercegovino, Kristijanom na pomoč s 5000 mož in z nekoliko kanonov. V Bosniji pri Pastirovem bil je velik boj. Padlo je 200 Turkov a tudi Kristijanov je bilo mnogo pobitih, ranjenih in ulovjenih, med njimi več Slovencev. Tako je prostovolec Kovačič iz Ljubljane hudo ranjen. Tiskar Mejač in Česen, sorodnik dr. Česnika v Ptuj, sta bila ulovljena. Česen, bivši korporal, mož velike postave je prišel z 80 prostovoljci v Bosnijo. Pri nekem ogledavanju so ga Turki zajeli — toda že v nekoliko urah jim je srečno všel, ko je turškega varuha ž njia lastno puško ustrelil. —

Srbska skupščina sicer ni Turkom vojske napovedala, vendar v tajni zbornici vojsko sklenola. Zato je na Srbskem vse živo in delavno za vojaške priprave. V Kragujevacu zliha 500 mož noč in dan kanone. Iz Belgije se je naročilo veliko tisoč pušek, sabelj, revolverjev in streljiva. Noben Srbin pod 52. letom ne sme svojega kraja zapustiti, da bo vsak trenutek pripravljen. Obrist Alimpič zbira 5000 prostovoljcev, da udari čez Drin v Bosnijo. Sliši se, da imajo Srbi skrivno zavezo z Romuni in Grki, vsled katere bi imeli vsi vzajemno Turke prejeti. Resnično pa je, da

Romunija vojsko zbira kraj Donave. Tudi Turki se pripravljajo na boj. Pri Nišu na srbski meji njih stoji kakih 40.000 mož. Konečno še omenimo, da tudi pri nas na Avstrijskem nekako po vojski diši. Minister Andrassy jevi listi čudno in zmedeno pišejo. Nekateri pravijo, da je v Srbiji vse mirno, drugi pa da bo kmalu udarila na Turka, tretji, da bo Turk sam prvi Srbijo napadel, četrti da bo knez Milan kmalu izgnan in minister Ristić postal srbski knez. Jako pomenljivo je tudi to, da minister Andrassy sam v delegaciji povdarja, da ima Avstrija v prvi vrsti pri jugoslavjanski vojski varovati svoje koristi. Kaj je to? Magjarski listi pa poročajo, da je ukaz došel, trdnjave Osek, Brod in Staro-Gradiško mogoče hitro za obrambo prirediti. Tudi Petrovaradin se močneje utvrduje. Smo li blizo vojske?

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

VIII.

Od mesta Pesara naprej se železnica suče vedno tik morja tija do Ankone. Prekrasen ti je tukaj razgled ob jasnem vremenu. Male ladjice ribičev in močne barke različne velikosti jadrajo svojo pot po nevarni morski cesti.

Železnica vdere mimo Sinigaglie, kjer so bili sedanji papež Pij IX. rojeni 13. maja 1792; in po kratki vožji si na kolodvoru v Ankoni. Bilo je ob 10 v noči, ko dospemo. Odpeljamo se v mesto, si poiščemo oštarijo, kjer za drage denarje dobimo prenočišče. Drugo jutro pred odhodom v Loreto, kolikor je čas pripustil, pregledamo mesto, ki prijetno leži na hribu tik jadranskega morja; broji 46.000 stanovalcev, med njimi je 6000 židov. Mesto Ankona slovi zaradi močne trdnjave na morju in suhem. Izpod zelene trate na bregu strelajo topovi obrnjeni na morsk planjavo. Dežela, mesto in trdnjava je spadala pod vladarstvo rimskega papeža, a l. 1860. so vse Pijemontezi v krivični vojski pograbili.

Med starinami zasluži imenovan biti iz marmorja zidan slavolok, l. 112. po Kristusu od rimskega starešinstva postavljen cesarju Trajanu na zahvalo, da je postavil novo brodersko zavetje, ali luko. Kedar pridemo na kolodvor, se začudim, ko ga vidim; ves je zanemarjen, zamazan, razdrt po dolgem in širokem. Ves čas potovanja mu nisem našel enakega. Človek misli, da ima pred seboj kako ogersko kolibo.

O pol deveti uri 7. aprila se podamo proti Loreti. Okolica, po kateri smo se peljali, je nepopisljivo lepa in ljubezniva. Prijazni hribi leže na levo in desno; zdaj tu, zdaj tam gleda v dolino na izbranem kraju sezidano mesto. Vinska trta je razvijala njezne popke, mandelnova drevesa z rdečim cvetom okinčana so ponosno razgrinjala šibke veje. To krasoto gledaje senjal sem od zemelj-

skega raja. Doma sem zapustil na mestih še do kolena debel sneg in tu se je že vse veselilo pomladanske krasote.

Ob 1/2 10. se vlak vstavi; bili smo pod hribom, iz katerega prijazno romarja vabi belo zidovje mesta Loreto. Srce si poželi hitra krila, da bi brez odloge zamoglo v sv. hišici Matere božje, pred Marijo, ki je prebivališče grešnikov, razlejati pobožna čutila.

Pri izstopu na kolodvoru popotnika obsuje z neznanim kričanjem celi roj vetturinov ali fiakarjev. Drug od drugega hujše upije, drug od drugega za boljše ceno peljati ponuja, z biči mahajo in pokajo; skoro bi mislil, da smo prišli med brigante (tolovaje). Da bo nadlegovanje konec, se z enim, ki je najhujše pritiskoval in upil: *soltanto un franco per tutti*, — samo en frank za vse, pogodim. Bilo nas je troje, zasedemo omazano in cusravo kočijo, vozač pa z bičem potegne po koži mršavih konjev in jim dopove, da je čas odriniti, in kakor se je dalo tako smo drdrali proti mestu. Zanimiva posebnost je tukajšnja obleka moškega spola; nikjer na potovanju nisem opazil kaj enakega. Čez drugo oblačilo nosijo dolgo beloplatneno srjaco brez rokavov, da jih po letu vročina prehudo ne nadleguje. Moj potni tovariš se je precej kislo držal. Dregnem ga rekoč: židane volje bodi, vsaj sva že med bregušarji pesničarji!

Že v Ankoni smo bili svarjeni, da ne gremo v katero bode gostilnico. Na Laškem sploh oštarijaši iz svoje bolj lastne ljubezni tujcu na dno mošnje segajo; najbolj slovijo v tej zadevi prebivalci Lorete. Če kakoga neskušnega ptička vjamejo, ga dobro ostrizejo. Zdaj te imam, si misli gladovni oštir, za prvo in zadnjokrat; toraj ga vleče, kolikor zamore. Krščanska ljubezen se vé drugače uči! Naš vozač postavi kočijo k najhujšemu oderuhu. Vse trlo se jih je pri vratih obojega spola; marljivo so se nam priklanjali in hinavsko pozdravljali, da bi nas pod svoje hude škarje dobili in ostrigili. Komaj se izvijemo sitnej prijaznosti, ter se naravnost obrnemo proti cerkvi Marije lavretanske. (Nastavek prihod.)

Smesničar 13. Gospodar: O, ti ničvredni hlapec, lenuh, nisi vreden, da te sonce posije.

Hlapec: Prav imate, oče, ravno zato sem se v senco vlegel.

Razne stvari.

(*Učiteljsko zborovanje*.) 5. oktobra bode imelo „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ v Celju občni zbor. Ob 9. uri dopoldne se začne zborovanje, ki bode obsegalo društvene zadeve in pogovor o raznih šolskih vprašanjih. — Zvečer je pa v gostilnici pri „belem volu“ beseda s petjem in godbo, h kateri se tudi drugi domoljubi in šolski prijatelji uljudno vabijo. Lapajne.

(*V Frauheim-u*) je 19letni Jan. Lešnik letos Jak. Urajnika v prsa zabodel in s črevljem ob glavi neusmiljeno sklal, da je ta umrl. Zločinec je sedaj obsojen na 4letno težko ječo.

(*V Mislinju*) nad Slovengradcem se s 1. okt. t. l. odpre nova pošta.

(*Nepodpisanih listnic [Korrespondenz-Karten]*) c. kr. poštne uradi niso dolžni adresatom pošiljati; zamorejo njih tudi zavreči: naj se tedaj vselej podpišejo!

(*Na Vranskem in pri št. Pavlu*) ste ustanovljeni 2 novi telegrafski štaciji.

(*Flosar Math. Stohar*) iz Spod. Vižinge je obsojen na 6 let v težko ječo, ker je 2 krošnarjema vzel 655 fl.

(*Iz Brežic*) poizvemo, da je v Podgorju pri posestniku Mih. Kleinošku 17. t. m. popoldne, kadar so ljudje večidel na polju delali, začelo nagloma goreti. Ogenj je uničil leseno hišo in gospodarsko poslopje, s pohištvo in s pridelki vred. Škode je 2000 gold. — Ogenj je bil najbržer nastavljen!

(*Dr. Kosta-jeva dragocena knjižnica*) roma na Rusko, ker nje na Avstrijskem nihče ni hotel kupiti.

(*Knez Windischgräts-eva rodbina*) se je iz Konjice preselila v grad Hassberg na Kranjskem.

(*Svitli cesar*) so 6 ubogim srenjam v Gorici podarili 2400 fl. za razne potrebe, tudi revnim Dalmatincem so poslali 950 fl.

(*V Slatinu*) je A. Madil iz novega strešja padel in mrtev obležal.

(*Dražbe*) 1. okt. Jož. Biglez v Prelogah 350 fl. — Jur. Uleš v Račjem 782 fl. — Fr. Bašl v Gočevi 2050 fl. — 2. okt. Fr. Galjuf v Vodrišu 2655 fl. — Greg. Muhovec v Brašlovcah 1917 fl. — Fr. Kolarič v Markovecih 1770 fl. — Fr. Apat pri št. Petru 1278 fl. — Jan Majcen v Lembergu 355 fl. (2) — 4. okt. Jož. Mihelič v Mariji-snežnici (2) — Jernej Kosec v Lipovcu 2048 fl. (3.) — 5. okt. Jan. Vehovar 750 fl. — And. Sdovšekova zapuščina v Šmarji 1410 fl. (2.) — 6. okt. Ig. Ritonija v Slov. Bistrici 3200 fl. — 7. okt. Jan. Kovačič v Sušcu 8300 fl. (3.) — Treza Krajnc v Orešju 1460 fl. (3.) — Miha Horvat v Stoglincah 1300 fl. (3.) — 9. okt. Marija Subač v Šiblovi 4046 fl. —

Listič uredništva: Dopis od Reke je bolje da ostane netiskan. Oni izpod Pohorja je preveč osebni. Bi prišli zopet v zadrego, kakor z dopisom od Voglajne. G. M. R. pri sv. M. Vaš sicer marljivo spisan obširen sestavek bi „Slov. Gosp.“ spravil v neljubo dotiko z državnim pravnikom. Rokopis Vam je na razpolago, ker ga v taki obliki rabiti ne smemo. G. P. v M. Zadostenje za g. Stumbergerja objavimo radi prihodnjic!